

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie ze skargi E.B.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego we W. z dnia 18 lutego 2014 r.,

sygn. akt I ACa [...]

w sprawie powództwa E.B. i W.B.

przeciwko K.K. i B.K.

o ustalenie nieważności umowy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 lutego 2018 r.,

zażalenia skarżącej na postanowienie Sądu Apelacyjnego we W.

z dnia 5 października 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

1) oddala zażalenie,

**2) nie obciąża skarżącej kosztami postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 października 2017 r. Sąd Apelacyjny we W. odrzucił skargę E.B. o wznowienie postępowania w sprawie I ACa [...] (I C [...]) z powództwa E.B. i W.B. przeciwko K.K. i B.K. o ustalenie nieważności przedwstępnej umowy sprzedaży i późniejszej umowy przenoszącej przez powodów na pozwanych własność nieruchomości położonej w O. Przyczyną odrzucenia skargi było uznanie, że skarga nie została oparta na ustawowej przesłance z art. 403 § 2 k.p.c.

W zażaleniu powódka zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie zaskarżonym postanowieniem art. 410 § 1 w związku z art. 403 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że skarga nie została oparta na ustawowej przesłance; art. 403 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że nierzetelność wyjaśnień stron nie może stanowić podstawy wznowienia postępowania; art. 233 § 1 w związku z art. 244 § 1 i art. 406 k.p.c. przez przyjęcie, że protokoły przesłuchań sporządzone w postępowaniu karnym nie mogą stanowić samoistnego dowodu w postępowaniu cywilnym; art. 233 § 1 w związku z art. 406 i art. 410 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że dowód z zeznań wskazanych świadków mógł zostać powołany podczas postępowania głównego i nie stanowi nowości; art. 328 § 2 w związku z art. 361 i art. 406 k.p.c. przez zaniechanie wyjaśnienia w uzasadnieniu postanowienia wyszczególnionych okoliczności. W związku z tym skarżąca wniosła „o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz pozostawienia rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie.”

W odpowiedzi pozwani wniesli o oddalenie zażalenia i zasądzenie od powódki na ich rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 403 § 2 k.p.c. możliwe jest wznowienie postępowania, jeżeli wykryte zostały takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Na dowód tego, że zostały wykryte powołane okoliczności skarżąca wskazała na protokoły przesłuchań z postępowania karnego, z których dowiedziała

się o okolicznościach wcześniej jej nieznanach. Miało to potwierdzać pozorność skarżonych umów. Jak wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Apelacyjny wykryte fakty nie prowadzą do innych niż dotychczasowe, istotnych ustaleń faktycznych zmieniających wcześniejszą ocenę prawną. Jak ocenił Sąd, powódka wnosząc o wznowienie postępowania oczekuje powtórnej oceny wiarygodności zeznań stron. Z kolei niektórzy wskazani świadkowie, znani wcześniej powódce mogli być już przesłuchani w zakończonym procesie i nie można ich uznać za nieznanie wcześniej źródło dowodowe. Oczywiście, ma rację powódka, że nie można zarzucić jej, iż nie powołała wszystkich znanych jej osób, ale w okolicznościach sprawy uznane zostało przez Sąd, że przeprowadzenie tych dowodów, które wskazała powódka nie ma takiego znaczenia, żeby podważyło to kwestionowane rozstrzygnięcie. Świadczy o tym także dopuszczenie w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania dowodu z nagrania, który nie zmienił stanowiska Sądu w sprawie braku przesłanek wznowienia postępowania. Tym bardziej, że są wątpliwości co do autentyczności nagrania głosu wnioskodawcy, który, jak twierdzi powódka w uzasadnieniu zażalenia, jest nieobecny i nieznanie jest jego miejsce pobytu.

Sąd Apelacyjny wskazał ponadto, że wnioskodawca planował rzeczywiste przeniesienie własności, ale z założeniem dokonania w późniejszym czasie transakcji zwrotnej, a to nie jest tożsame z pozornością według art. 83 § 1 k.c., podobnie jak o pozorności nie stanowi cel transakcji, którym w tym przypadku było uchylenie się przed licytacją.

Jak słusznie podnosi się w orzecznictwie możliwość skutecznego powołania się na podstawę z art. 403 § 2 k.p.c. zależy od spełnienia, łącznie trzech przesłanek: wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane, niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu oraz ich możliwego wpływu na wynik sprawy (teza postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2017 r., III CZ 7/17, nie publ., uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2017 r., I CZ 13/17, nie publ.). Przesłanki te, w tym zwłaszcza prawdopodobny wpływ powołanych w zażaleniu dowodów na wynik sprawy nie zostały spełnione.

Można stwierdzić, że jedynie w przekonaniu skarżącej przedstawione dowody dają podstawę do wznowienia postępowania. Wznowienie jest wyjątkowym, nadzwyczajnym środkiem, pozwalającym na wzruszenie prawomocnego orzeczenia sądowego i wnioskodawca winien przekonać o konieczności uruchomienia tego nadzwyczajnego postępowania. Uzasadnienie Sądu w zaskarżonym postanowieniu jest bardzo staranne, zostały w znacznym stopniu przeprowadzone dowody, o których mowa w skardze, a potem w zażaleniu i nie można dopatrzeć się w tych ustaleniach błędów, które dawałyby podstawę do wznowienia postępowania. Nie ma potrzeby powtórnie przeprowadzać lub analizować dowodów, o których mowa w zażaleniu z myślą o wzruszeniu prawomocnego orzeczenia sądowego.

Z tych przyczyn należało na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalić zażalenie, uznając na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., że występują szczególne okoliczności, aby nie obciążać powódki na rzecz pozwanych kosztami postępowania zażaleniowego.

aj

a.t